

NE TRPITE RODNO ZASNOVANO NASILJE (RZN), PRIJAVITE GA!

Kako da prepoznate i postupite ako vam se desi neki oblik rodno zasnovanog nasilja?

ŠTO JE RODNO ZASNOVANO NASILJE (RZN)?

Rodno zasnovano nasilje (RZN) je svaki oblik fizičkog, seksualnog, psihičkog, ekonomskog i socijalnog nasilja koje se vrši prema licu ili grupi zbog pripadnosti određenom spolu ili rodu, kao i prijetnje takvim djelima, neovisno dešavaju li se u javnom ili privatnom životu na individualnom ili institucionalnom nivou.

RZN je pojam koji obuhvaća:

rodno zasnovano uznemiravanje, seksualno uznemiravanje i seksualno nasilje.

Rodno zasnovano uznemiravanje je neželjeno i neprikladno ponašanje kojim se ponižava, vrijeđa i uznemirava osoba na osnovu spola i rodni uloga. Rodno zasnovano uznemiravanje nije općenito motivirano seksualnim interesom ili namjerom. Češće se zasniva na neprijateljstvu kako bi se stvorilo okruženje u kojem se osoba, na koju je uznemiravanje usmjereno, osjeća nepoželjnom.

Primjeri:

Komentari, kao npr. "ženi je mjesto u kući" ili "nije žena sposobna vladati"
Komentari ili nekorektan odnos prema osobama koje se ne ponašaju u skladu sa stereotipnim rodni ulogama "vidi njega kako se oblači"
Grub i vulgaran humor ili jezik u odnosu na rod/spol
Verbalno zlostavljanje, prijetnje ili podrugivanje na osnovu roda/spola
Omalovažavanje zaposlenika/ica i studenata/ica na osnovu spola/roda kojim se stvara neprijateljska atmosfera

Seksualno uznemiravanje predstavlja neželjeno ponašanje koje sadržava seksualne elemente, konotacije ili implikacije seksualne prirode, a zbog kojeg se određena osoba osjeća uvrijeđeno, poniženo ili zastrašeno. Seksualno uznemiravanje se može javiti u različitim formama, a najčešće su to verbalno, neverbalno i fizičko seksualno uznemiravanje.

Verbalno seksualno uznemiravanje odnosi se na usmene ili pisane verbalne sadržaje koje osoba uputi, kao npr:

- Zahtijevanje dodira, zagrljaja
- Neželjeni pozivi na sastanke, flertovanje, traženje seksualnih usluga
- Neželjena pitanja o seksualnom životu
- Upućivanje uvredljivih viceva, seksualnih šala, dobacivanja, aluzije na seks
- Komentiranje nečije seksualne (ne)privlačnosti
- Pisanje seksualno eksplicitnih ili sugestivnih poruka ili pisama
- Širenje seksualnih glasina (uključujući i one putem društvenih mreža)
- Uvjetovanje ostvarivanja povlastica i napredovanja na poslu seksualnim uslugama
- Prijetnje kažnjavanjem osobe koja odbija udovoljiti seksualnim ponudama

Neverbalno seksualno uznemiravanje obuhvata sva ponašanja i izraze lica, pokrete tijelom ili simbole, kao npr:

- Gestikulacije i insinuacije koje upućuju na imitaciju seksualnog odnosa
- Izlaganje, prikazivanje ili slanje pornografije, seksualno eksplicitnih slika, karikatura, postera ili drugih seksualnih slika (uključujući i one putem društvenih mreža)

Fizičko seksualno uznemiravanje odnosi se na svako seksualno ponašanje osobe koje uključuje kontakt s tijelom osobe koja je izložena neželjenom ponašanju, kao npr:

- Dodire seksualne prirode, zagrljaje, poljupce
- Štipanje, milovanje, stiskanje druge osobe
- Nepotrebne fizičke kontakte s tijelom druge osobe i nepotrebnu bliskost (invazija osobnog prostora)
- Fizičko nasrtanje

Seksualno nasilje je "bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni seksualni komentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv osobe i njezine seksualnosti, a koji može počiniti druga osoba bez obzira na odnos sa žrtvom ili stanje u kojem se nalaze. Karakterizira ga upotreba sile, prijetnje ili ucjene za ugrožavanje dobrobiti i/ili života same žrtve ili njoj bliskih osoba." (Svjetska zdravstvena organizacija)

Silovanje je najteži oblik seksualnog nasilja.